

TUNIS vs. EESTI KOHTUOTSUS

EUROOPA INIMÕIGUSTE KOHUS

ESIMENE OSAKOND

KOHTUASI TUNIS vs. EESTI

(Kaebus nr 429/12)

KOHTUOTSUS

STRASBOURG

19. detsember 2013

*Käesolev kohtuotsus jõustub konventsiooni artikli 44 lõikes 2 sätestatud tingimustel.
Kohtuotsust võidakse keeleliselt toimetada.*

Kohtuasjas Tunis vs. Eesti

Euroopa Inimõiguste Kohus (esimene osakond) kojana, kuhu kuuluvad

esimees Isabelle Berro-Lefèvre,

kohtunikud Elisabeth Steiner,

Khanlar Hajiyev,

Mirjana Lazarova Trajkovska,

Julia Laffranque,

Linos-Alexandre Sicilianos,

Erik Møse,

ja *osakonna sekretär* Søren Nielsen,

olles pidanud nõu kinnisel istungil 3. detsembril 2013,

tegi nimetatud kuupäeval järgmise otsuse.

MENETLUSE KÄIK

1. Kohtuasi põhineb Eesti kodaniku Terki Tunis'e (edaspidi „kaebaja”) 27. detsembril 2011 inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni (edaspidi „konventsioon”) artikli 34 alusel kohtule Eesti Vabariigi vastu esitatud kaebusel (nr 429/12).

2. Kaebajat esindas Rakveres tegutsev advokaat K. Namm. Eesti Vabariiki (edaspidi „riik”) esindas M. Kuurberg Välisministeeriumist.

3. Kaebaja väitis, et tema kinnipidamistingimused Tallinna Vanglas olid vastuolus konventsiooni artikliga 3.

4. 19. novembril 2012 edastati kaebus riigile.

ASJAOLUD**I. KOHTUASJA ASJAOLUD**

5. Kaebaja sündis 1972. aastal. Hetkel kannab ta vanglakaristust.

A. Kaebaja kinnipidamistingimused

6. 18. juulist 2006 kuni 2. juunini 2009 hoiti kaebajat eelvangistuses Tallinna Vanglas. Seejärel viidi ta üle Viru Vanglasse.

1. Kaebaja seisukoht

7. Kaebaja kohaselt viibis ta Tallinna Vangla eelvangistushoone teise sektsiooni kambri nr 443. Kaebaja esitas vastuolulist informatsiooni kambri suuruse ja selle kasuliku põrandapinna kohta. Tema esialgsete ütluste järgi oli kambri nr 443 suurus 15 m². Hiljem väitis ta, et kambri suurus oli 14,3 m². Kambris viibis koos kaebajaga kuus kinnipeetavat. Kambris olid narid, laud, pingid ja WC, mis tähendab, et kambri kasulik põrandapind oli 7,4 või 6,5 m² (kaebaja erinevate ütluste kohaselt).

8. Kinnipeetavad olid kambrisse lukustatud terveks ööpäevaks, välja arvatud üks tund päevas jalutuskäiguks. Jalutusboksi suurus oli 2,7 x 4,7 m ning seda kasutasid ka teised kinnipeetavad. Jalutusboksi põrand oli betoonist, mis võis ilmaoludest olenevalt muutuda märjaks või lumiseks, ning jalutusboksis puudusid pingid ja sportimisvahendid. Eelvangistuses viibivatel isikutel, nagu kaebajal, puudus võimalus käia spordisaalis.

2. *Riigi seisukoht*

9. Riik esitas kaebaja viibimise kohta eri kambrites järgmised andmed:

Kambri nr	Päevade arv	Kinnipeetavate keskmine arv	Kambri pindala, m ²	Keskmine pindala inimese kohta, m ²	Ajavahemik tervest 1023-päevasest ajavahemikust, %
126	44	6	14,35	2,39	4,3
221	9	6	15,43	2,57	0,9
316	2	5	14,84	2,97	0,2
421	7	5,9	14,36	2,43	0,7
453	24	6	15,3	2,55	2,3
615	15	2,8	14,84	5,3	1,5
443	921	5,7	15,3	2,68	90,1

10. Riik märkis, et päevade arv on ligikaudne, kuna üleviimise päevad kanti sisse topelt (poolikud päevad loeti terve päevana).

11. Riigi väitel oli kambri nr 443 – kus kaebaja veetis põhilise osa vangistusest Tallinnas – suurus 16,8 m², sealhulgas eraldi WC ala, mis oli 1,5 m². Kui lahutada WC ala kambri kogupindalast, jäi kinnipeetavatele kasulikku põrandapinda kambris 15,3 m². Inventari alla (kaks pinki, laud, kolm nari ja kapid isiklike esemete jaoks) jäi 6,906 m² põrandapinda ning 8,394 m² oli vaba põrandapinda. Enamik aega hoiti kambris kuut kinnipeetavat (76% ajast), kuid vahepeal oli kambris nr 443 neli või viis kinnipeetavat. Kambri nr 443 rahvastatuse kohta esitas riik järgmised andmed:

Isikute arv kambris nr 443 ühel ajal	6	5	4
Päevade arv, mil kambris viibis ülalnimetatud arv isikuid	698	196	27
Pindala inimese kohta, m ² (v.a WC)	2,55	3,06	3,83
Päevade arvu protsent	76	21	3

12. Kambril nr 443 oli pooleldi avatav aken, mis tagas päevavalguse ja ventilatsiooni kambris. Samuti oli kambris kunstlik valgustus ja kunstlik ventilatsioon. Kambris oli keskküte. Seal oli kraanikauss külma jooksva veega ning WC, mis oli uksega magamisalast eraldatud.

13. Kinnipeetavatel oli võimalik jalutada iga päev üks tund jalutusboksis, mille mõõtmed olid keskmiselt 3 x 5 m.

B. Kaebaja tervisehäired

14. Kaebaja kaebas kinnipidamise ajal mitmel korral selja- ja kaelavalu üle. Arstid vaatasid ta läbi ja andsid talle valuvaigisteid. 2. aprillil ja 3. septembril 2008 tehtud röntgenuuringutest nähtuvalt oli kaebajal väike osteokondroosi tunnus.

15. 8. aprillil 2008 kaebaja läbi vaadanud neuroloog märkis kaebaja tervisekaardile, et kaebaja liigutused on vabad, ta tõuseb kandadele-varvastele, liigub iseärasusteta ning tal ei esine tundehäireid. Valuravi sel ajal vaja ei olnud. Arst õpetas kaebajale harjutusi ning märkis, et kaebaja peaks ennast liigutama ja võimlema. Kaebajal diagnoositi episoodilised nimmevalud ägenemise tunnusteta.

16. Kaebaja paigutati vangla haiglasse ajavahemikuks 27. oktoobrist 10. novembrini 2008. Seoses oma selja- ja kaelavaluga konsulteeris ta neuroloogiga ja taastusravi eriarstiga, kes samuti õpetas talle lõdvestus-, venitus- ja lihasjõudu treenivaid harjutusi ning tutvustas ergonoomilisi asendeid ja tegevusi.

17. Kaebaja kohaselt ei olnud tal enne vahi alla võtmist seljaprobleeme esinenud. Riik viitas kaebaja tervisekaardile, mille järgi oli kaebaja 2008. aasta märtsis öelnud, et tal on seljavalu olnud juba aastaid ja et ta on korrapäraselt tegelema probleemi leevendava ravivõimlemisega.

C. Halduskohtusse esitatud kaebused

1. Haldusasi nr 3-08-551

18. 12. detsembril 2007 esitas kaebaja Tallinna Vanglale taotluse, et tal lubataks käia kaks korda nädalas spordisaalis, kuna tema tervislik seisund oli vähese liikumise tagajärjel halvenenud. Vangla juhtkond taotlust ei rahuldanud, kuna suhtlus eelvangistuses viibivate kinnipeetavate vahel tuli välistada ja puudusid vahendid, et tagada spordisaali kasutamine kambrite kaupa. Justiitsministeerium kaebaja vaiet ei rahuldanud. Seejärel esitas kaebaja kaebuse Tallinna Halduskohtusse.

19. 3. juuni 2008 otsusega jättis Tallinna Halduskohus kaebaja kaebuse rahuldamata. Kohus tugines oma otsuses meditsiinilistele dokumentidele ja leidis, et puuduvad tõendid selle kohta, et kaebaja seljavalu raviks on spordisaali kasutamine vältimatult vajalik. Kaebajal oli soovitatud tegeleda ravivõimlemisega, kuid sellega saaks tegeleda ka kambris ja jalutusboksis.

20. 21. oktoobril 2008 jättis Tallinna Ringkonnakohus halduskohtu otsuse muutmata. Kuid ringkonnakohus märkis, et kaebajale oli antud saatekiri taastusraviarstile, ja kui nimetatud arst oleks leidnud, et kaebaja haiguse raviks on vajalik ravikehakultuuri järjepidev harrastamine, oleks vangla juhtkond pidanud kaebajale vastavad tingimused looma.

21. Kaebaja ei esitanud ringkonnakohtu otsuse peale kassatsioonkaebust.

2. Haldusasi nr 3-09-816

22. 26. novembril 2008 esitas kaebaja Tallinna Vanglale taotluse, et talle tagataks võimalus tegeleda ravivõimlemisega. Vangla juhtkond taotlust ei rahuldanud.

23. 15. jaanuaril 2009 esitas kaebaja vaide Justiitsministeeriumile ja kaebas, et teda on hoitud tema tervist kahjustavates tingimustes ja et tal ei ole olnud võimalik tegeleda

arsti soovitatud ravivõimlemisega.

24. 27. märtsil 2009 jättis Justiitsministeerium vaide rahuldamata.

25. Seejärel esitas kaebaja kaebuse Tallinna Halduskohtusse. Ta palus halduskohtul tuvastada, et tema halbades elutingimustes hoidmisega käitub Tallinna Vangla õigusvastaselt. 15. septembri 2009 otsusega jättis halduskohus kaebuse rahuldamata. Kohus viitas muu hulgas Tallinna Ringkonnakohtu 21. oktoobri 2008 otsusele (vt p 20 ülal) ja märkis, et kaebaja oli vahepeal käinud neuroloogi ja taastusraviarsti vastuvõtul. Viimane oli õpetanud kaebajale spetsiaalseid harjutusi. Kuid arstid ei olnud andnud vanglale juhiseid tagada kaebajale eritingimused või -varustus, näiteks spordisaali kasutamise võimalus. Kaebaja saaks tegeleda talle soovitatud võimlemisega oma kambri või jalutusboksis. Halduskohus järeldas, et kaebajal oleks pidanud olema võimalus tegeleda võimlemisega kehtivates vanglatingimustes. Kaebaja kambri suurus (15 m² kuue kinnipeetava kohta) oli kooskõlas vangla sisekorraeeskirjaga, mille kohaselt pidi iga kinnipeetava jaoks olema vähemalt 2,5 m² põrandapinda.

26. 25. märtsil 2011 jättis Tallinna Ringkonnakohtus kaebaja apellatsioonkaebuse rahuldamata. Ringkonnakohtus ei seadnud kahtluse alla asjaolu, et kaebaja terviseprobleemid on tõenäoliselt põhjustatud vähesest liikumisest ja alakoormatusest. Kuid ringkonnakohtus leidis, et kaebaja ei olnud tõendanud, et Tallinna Vangla oli vastutav tema tervise halvenemise eest. Tal oli olnud võimalik tegeleda arsti soovitatud võimlemisega iseseisvalt ilma spordisaali või erivarustust kasutamata. 6,5 m² suurune vaba põrandapind oli iseenesest piisav, et tegeleda võimlemisega. Oli selge, et kõik kinnipeetavad ei oleks saanud kasutada seda põrandapinda samal ajal, kuid nad oleksid võinud omavahel kokkuleppele jõuda selles, kes ja millal soovib võimlemisega tegeleda. Sama kehtis ka jalutusboksi kohta.

27. 15. juunil 2011 keeldus Riigikohtus kaebaja kassatsioonkaebust menetlusse võtmast. Toimikus oleval Riigikohtu otsuse ära kirjal on tempel „õige ära kiri” kuupäevaga 27. juuni 2011 ning kaebaja sõnul toimetati otsus talle kätte järgmisel päeval.

II. ASJAKOHANE RIIGISISENE ÕIGUS

28. Vangistusseaduse § 90 lg 3 sätestab, et vahistatut hoitakse ööpäev läbi lukustatud kambri, välja arvatud aeg, kui vahistatu töötab või õpib. Eraldi hoitakse vahistatuid, keda süüdistatakse ühes ja samas kriminaalasjas. § 93 lg 3 alusel võimaldatakse vahistatul soovi korral vähemalt üks tund päevas viibida vabas õhus.

29. 30. novembril 2000 vastu võetud justiitsministri määrus nr 72 „Vangla sisekorraeeskiri” sätestab, et kinnipeetavale on toas või kambri ette nähtud vähemalt 2,5 m² põrandapinda (§ 6).

ÕIGUSKÜSIMUSED

I. KONVENTSIOONI ARTIKLI 3 VÄIDETAV RIKKUMINE

30. Kaebaja kaebas, et tema kinnipidamistingimused Tallinna Vanglas olid vastuolus konventsiooni artikliga 3, mis on sõnastatud järgmiselt:

„Kedagi ei või piinata ega ebainimlikult või alandavalt kohelda ega karistada.”

31. Riik vaidles sellele väitele vastu.

A. Vastuvõetavus

32. EIK märgib, et kaebus ei ole selgelt põhjendatud konventsiooni artikli 35 lõike 3 punkti a tähenduses. EIK märgib veel, et see ei ole vastuvõetamatu ka muudel alustel. Seetõttu tuleb kaebus tunnistada vastuvõetavaks.

B. Sisu

1. Poolte seisukohad

33. Kaebaja kaebas konventsiooni artikli 3 alusel enda kitsastes oludes kinnipidamise üle ja piisava taastusravi puudumise üle, mille tagajärjel oli tema tervis halvenenud. Kaebaja väitis, et tal ei olnud enne vahi alla võtmist seljaprobleeme esinenud.

34. Kaebaja vaidlustas riigi esitatud andmed kambri nr 443 suuruse kohta ning väitis, et kui WC ala välja jätta, oli kambri suurus 14,3 m² ehk 2,38 m² inimese kohta, mis oli vähem kui riigisisese õigusega kehtestatud. Kui inventar välja jätta, oli kasulikku põrandapinda 7,4 m². Kambris või jalutusboksis ei olnud võimalik tegeleda võimlemisega.

35. Riik leidis, et konventsiooni artiklit 3 ei ole rikutud.

36. Kohtuasja ulatuse kohta märkis riik, et kaebaja ei olnud vaidlustanud Tallinna Vangla kambri nr 443 valitsevaid tingimusi kui selliseid. Tema riigisiseseid kaebused olid tegelikult seotud asjaoluga, et talle ei võimaldatud spordisaalis käimist võimlemise eesmärgil. Tema arvates olid kamber nr 443 ja jalutusboks võimlemiseks liiga väikesed. Riik väitis, et kaebaja ei olnud vaidlustanud kambri suurust seoses millegi muuga, samuti ei olnud ta vaidlustanud muid kinnipidamistingimusi vanglas. Kaebaja ei olnud kaevanud ka arstiabi puudumise üle.

37. Riik rõhutas veel, et haldusasjas nr 3-08-551 tuvastati, et puudusid meditsiinilised näidustused kaebajale spordisaalis käimise võimaldamiseks. Tema tervislik seisund ei olnud muutunud haldusasja nr 3-09-816 menetlemise ajaks, mis on EIK-ile esitatud kaebuse ese. Viimases asjas olid riigisiseseid kohtud tuvastanud, et kaebajale oli õpetatud harjutusi (lõdvestus-, venitus- ja lihasjõudu treenivaid harjutusi), mida ta saaks iseseisvalt teha, ning et eriarstid ei olnud leidnud, et kaebajale tuleks luua eritingimused. Kambrit ei peetud võimlemise jaoks liiga väikeseks. Riik väitis, et puudub põhjus, miks EIK peaks kalduma kõrvale riigisiseste kohtute arvamusest. Asjaolu, et kaebaja ei olnud teinud harjutusi oma tervisliku seisundi säilitamiseks või parandamiseks, ei tee riiki vastutavaks.

38. Kambri suuruse kohta leidis riik, et enamik aega oli kaebaja käsutuses olnud 2,55 m² põrandapinda (15,3 m² kambris nr 443 kuue inimese jaoks, välja arvatud WC, mis oli ülejäänud ruumist eraldatud). Seega oli vangla sisekorraeeskirjast kinni peetud. Riik leidis, et kaebaja jaoks ette nähtud põrandapind kambris vastas konventsioonile, võttes arvesse tema rahuldavate kinnipidamistingimuste kumulatiivset mõju.

2. EIK-i hinnang

39. EIK kordab, et konventsiooni artikkel 3 sisaldab demokraatliku ühiskonna üht

kõige põhilisemat väärtust. See keelab mis tahes tingimusel piinamise ja ebainimliku või alandava kohtlemise või karistuse olenemata asjaoludest ja kannatanu käitumisest (vt näiteks *Labita vs. Itaalia* [suurkoda], nr 26772/95, punkt 119, EIK 2000-IV). Väärkohtlemine peab olema minimaalse tõsidusastmega, et see kuuluks artikli 3 kohaldamisalasse. Selle minimaalse tõsidusastme hindamine on suhteline, see sõltub kohtuasja kõikidest asjaoludest, näiteks kohtlemise kestus, selle füüsiline ja vaimne mõju ning mõnel juhul kannatanu sugu, vanus ja tervislik seisund (vt muu hulgas *Irimaa vs. Ühendkuningriik*, 18. jaanuar 1978, punkt 162, seeria A nr 25).

40. Väärkohtlemine, mis saavutab sellise minimaalse tõsidusastme, sisaldab üldjuhul tegelikku kehavigastust või tugevat füüsilist või vaimset kannatust. Kuid isegi nimetatud asjaolude puudumisel võib väärkohtlemist iseloomustada alandavana ja see võib kuuluda artikli 3 keelu alla juhtudel, mil väärkohtlemine alandab või alavääristab isikut, väljendades lugupidamatust tema inimväärikuse suhtes või seda vähendades, või tekitab hirmutunnet, hingepiinu või alaväärsustunnet, mis võib murda isiku moraalse ja füüsilise vastupanu (vt *Pretty vs. Ühendkuningriik*, nr 2346/02, punkt 52, EIK 2002-III, edasiste viidetega).

41. Vabadusevõtmise kontekstis on EIK järjepidevalt rõhutanud, et selleks, et kannatused ja alandus kuuluks artikli 3 kohaldamisalasse, peavad need igal juhul olema suuremad kinnipidamisega seotud paratamatust kannatusest ja alandusest. Riik peab tagama, et isikut peetakse kinni inimväärikust austavates tingimustes, et meetme rakendamise viis ega meetod ei põhjustaks talle kannatusi ega raskusi, mis ületaks kinnipidamisega kaasnevat vältimatut kannatust, ja et vangistuse praktilisi nõudeid arvestades oleks tema tervislik seisund ja heaolu piisavalt tagatud (vt *Kudła vs. Poola* [suurkoda], nr 30210/96, punktid 92–94, EIK 2000-XI, ja *Popov vs. Venemaa*, nr 26853/04, punkt 208, 13. juuli 2006).

42. Kinnipidamistingimuste hindamisel tuleb arvestada nii nende tingimuste kumulatiivset mõju kui ka kaebaja esitatud konkreetseid väiteid (vt *Dougoz vs. Kreeka*, nr 40907/98, punkt 46, EIK 2001-II). Samuti tuleb arvesse võtta ajavahemikku, mille vältel kinnipeetavat vastavates tingimustes hoiti (vt muu hulgas *Alver vs. Eesti*, nr 64812/01, punkt 50, 8. november 2005).

43. Äärmine ruumipuudus vanglakambris on kaalukas asjaolu, mida tuleb arvesse võtta otsustamisel, kas vaidlusalused kinnipidamistingimused olid artikli 3 seisukohast alandavad (vt *Karalevičius vs. Leedu*, nr 53254/99, punkt 36, 7. aprill 2005, ja ülerahvastatust puudutavate põhimõtete üksikasjaliku analüüsi jaoks vt *Ananyev jt vs. Venemaa*, nr 42525/07 ja 60800/08, punktid 143–148, 10. jaanuar 2012).

44. Endiselt on mitme kinnipeetavaga kambris soovituslik määr 4 m², kuid EIK on leidnud, et kui kaebajate käsutuses on alla 3 m² põrandapinda, tuleb ülerahvastatust pidada niivõrd tõsiseks, et see õigustab iseenesest artikli 3 rikkumise tuvastamist (vt näiteks *Ananyev jt*, eespool viidatud, punkt 145; *Blejușcă vs. Rumeenia*, nr 7910/10, punkt 41, 19. märts 2013, mõlemad mitmete edasiste viidetega; ning *Mandić ja Jović vs. Sloveenia*, nr 5774/10 ja 5985/10, punktid 77–80, 20. oktoober 2011).

45. Käesoleva kohtuasja juurde tagasi tulles leiab EIK, et kaebaja kaebuse tuum nii halduskohtutes kui ka EIK-is puudutab tema kinnipidamistingimusi, eelkõige tema käsutuses olevat piiratud ruumi koosmõjus režiimiga, kus ainuke märkimisväärne tegevus väljaspool kambrit oli iga päev üks tund jalutamist jalutusboksis, mis oli samuti üsna väike. Samuti on EIK võtnud arvesse kaebaja väidet, et talle ei võimaldatud

piisavalt kvaliteetset taastusravi ning selle tagajärjel tema tervis halvenes. Kuid EIK leiab, et ka see kaebus oli sisuliselt seotud piisava ruumi puudumisega füüsiliseks tegevuseks. Teisiti öeldes ei kaevanud kaebaja ebapiisava arstiabi kui sellise üle, vaid pigem selle üle, et tal puudus võimalus teha talle soovitud harjutusi.

46. EIK märgib, et poolte seisukohad erinesid selles osas, kui suur täpselt oli kamber nr 443, kus kaebaja enamiku ajast viibis. Riigi esitatud andmete alusel oli kambris 2,55 m² põrandapinda kinnipeetava kohta (välja arvatud WC ala) ajal, mil seal viibis kuus kinnipeetavat. Kaebaja kohaselt oli põrandapinda inimese kohta 2,38 või 2,5 m². EIK leiab, et ei pea seda küsimust lahendama, kuna kaebaja käsutuses oli igal juhul alla 3 m² isiklikku ruumi. EIK-i arvates oli see ala, mis sisaldas ka mööblit, nii piiratud, et laseb iseenesest eeldada, et kaebaja kinnipidamistingimused kujutasid endast alandavat kohtlemist ja olid vastuolus artikliga 3. Arvestades, et kaebaja oli ööpäev läbi, välja arvatud üks tund päevas, mil ta võis jalutada umbes 15 m² suuruses boksis, lukustatud kambrisse, mida ta jagas viie teise isikuga, leiab EIK, et kaebaja kinnipidamistingimused kujutasid endast konventsiooni artikliga 3 vastuolus olevat kohtlemist. Seda järeldust ei mõjuta asjaolu, et kaebaja ei kaevanud oma kambris või vanglas üldiselt valitsevate kinnipidamistingimuste muude aspektide üle.

47. Samuti märgib EIK, et pooled vaidlevad selle üle, kas kaebajale soovitud raviharjutusi oleks olnud võimalik teha nii piiratud alal, nagu riik seda teha soovitas, ning kas kaebaja tervis tõepoolest halvenes tema vanglas viibimise ajal ja kas selle halvenemise eest võib ametivõime vastutavaks pidada.

48. EIK leiab, et ta ei pea neid küsimusi lahendama, sest kaebaja kambri ülerahvastatuse aste annab talle piisava aluse kohtuasja lahendamiseks. EIK märgib vaid, et asjaolu, et kaebajal olid selja- ja kaelavalud ning tal oli raskusi ettenähtud harjutuste tegemisega – kui see üldse võimalik oli –, raskendas kitsaste elutingimuste mõju. Lisaks märgib EIK, et kaebaja veetis üle kahe aasta ja kümne kuu nendes tingimustes, välja arvatud lühikesed viibimised muudes vanglakambrites või vanglahaiglas.

49. Eeltoodu valguses leiab EIK, et kaebaja kinnipidamistingimused põhjustasid talle kannatusi, mis ületasid kinnipidamisega kaasnevat vältimatut kannatust ning artikliga 3 keelatud alandava kohtlemise piiri.

Eeltoodu tõttu on konventsiooni artiklit 3 rikutud.

II. KONVENTSIOONI ARTIKLI 41 KOHALDAMINE

50. Konventsiooni artikkel 41 sätestab:

„Kui kohus leiab, et konventsiooni või selle protokolle on rikutud ja konventsiooniosalise õigus lubab ainult osalist hüvitust, võib kohus vajaduse korral määrata kahjustatud poolele õiglase hüvituse.”

A. Kahju

51. Kaebaja nõudis 10 000 eurot mittevaralise kahju eest.

52. Riik leidis, et kuna konventsiooni ei ole kaebaja suhtes rikutud, puudub alus hüvitise väljamõistmiseks. Lisaks väitis riik, et kui EIK peaks tuvastama kaebaja õiguste rikkumise, kujutaks see endast piisavat õiglast hüvitist.

53. EIK leiab, et kaebaja on kandnud mittevaralist kahju, mida ei saa hüvitada üksnes rikkumise tuvastamisega. Käesoleva kohtuasja asjaolude valguses ja võttes arvesse EIK-i kohtupraktikat tuvastatud rikkumise kohta, mõistab EIK kaebaja kasuks välja nõutud

10 000 eurot mittevahalise kahju eest ja sellele lisanduvad võimalikud maksud.

B. Kulud

54. Kaebaja nõudis ka 3000 eurot riigisisestes kohtutes ja EIK-is kantud kulude katteks.

55. Riik leidis, et ei tohiks välja mõista hüvitist kohtukulude katteks, mis ei olnud piisavalt üksikasjalikult välja toodud ja mis olid liiga suured.

56. EIK-i kohtupraktika kohaselt on kaebajal õigus kulude hüvitamisele vaid siis, kui on tõendatud, et need on ka tegelikult ja põhjendatult kantud ning mõistlikus summas. Võttes arvesse EIK-i käsutuses olevaid dokumente ja eespool toodud kriteeriume, leiab EIK käesolevas asjas, et on mõistlik määrata kõikide kulude katteks hüvitis summas 3000 eurot ja sellele lisanduvad võimalikud maksud.

C. Viivis

57. EIK peab kohaseks viivise määra sidumist Euroopa Keskpanga laenuintressi piirmääraga, mida suurendatakse kolme protsendipunkti võrra.

SELLEST LÄHTUDES KOHUS ÜHEHÄÄLSELT

1. *tunnistab* kaebuse vastuvõetavaks;
2. *leiab*, et konventsiooni artiklit 3 on rikutud;
3. *leiab*,
 - (a) et vastustajariik peab kaebajale maksma kolme kuu jooksul kohtuotsuse jõustumise päevast konventsiooni artikli 44 lõike 2 kohaselt alljärgnevad summad:
 - (i) 10 000 (kümme tuhat) eurot ja sellele lisanduvad võimalikud maksud mittevahalise kahju eest;
 - (ii) 3000 (kolm tuhat) eurot ja sellele lisanduvad võimalikud maksud kulude katteks;
 - (b) eespool nimetatud kolmekuulise tähtaja lõpu ja tasumise vahelise aja eest tuleb eespool nimetatud summadelt maksta viivist määra järgi, mis vastab Euroopa Keskpanga laenuintressi piirmäärale, suurendatuna kolme protsendipunkti võrra.

Koostatud inglise keeles ja tehtud teatavaks kirjalikult 19. detsembril 2013 kohtureeglite 77. reegli lõigete 2 ja 3 kohaselt.

Søren Nielsen
Sekretär

Isabelle Berro-Lefèvre
Esimees